

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av Kalix kommuns arbete
med att säkerställa vetenskaplig grund och beprövad
erfarenhet i utbildningen**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Kalix kommun avseende kvaliteten i huvudmannens arbete med att säkerställa att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Granskningen genomfördes under höstterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen ett utvecklingsområde som angetts i beslut den 20 november 2025.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Kalix kommun senast den 15 maj 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierat utvecklingsområde. Kalix kommun har inkommit med en sådan redovisning den 13 maj 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Arbetet med att tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Arbetet med att tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver skapa former för strukturerad prövning och kritisk granskning så att det kollegiala lärande som sker på skolorna kan tillvaratas över tid och utvecklas till beprövad erfarenhet.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har beslutat om en gemensam struktur för kollegialt lärande i grundskolan i syfte säkerställa strukturerad prövning och kritisk granskning av lärarnas undervisningspraktik. Strukturen bygger på Skolverkets vägledning för arbetet med beprövad erfarenhet och tydliggör en arbetsprocess där undervisnings- eller verksamhetsnära frågor formuleras gemensamt, prövas i praktiken, dokumenteras enligt gemensamma krav och följs upp genom en analys och kritisk granskning, vilken omfattar koppling till relevant forskning eller beprövad erfarenhet. Arbetet med den

gemensamma strukturen kommer att utgå från en tydlig rollbeskrivning, där rektorn har ett ansvar för att leda och följa upp det kollegiala lärandet medan förstelärare och verksamhetsutvecklare fungerar som processledare och som stöd i analysarbetet. Huvudmannen kommer att följa upp hur arbetet fortlöper inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att strukturen för arbetet med beprövad erfarenhet kommer att implementeras under kommande läsår. Därmed är det ännu inte möjligt att bedöma hur arbetet har bidragit till att utveckla verksamhetens kvalitet.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet inleds under kommande läsår för att fortlöpa över tid samt att resultatet av de vidtagna åtgärderna utvärderas.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Ulrika Kolben Waaranperä

Föredragande
Signerat av: Ulrika Kolben Waaranperä

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

Enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I 1 kap 3 § skollagen definieras begreppet utbildning som verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av första stycket 4 kap. 4 § skollagen framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 4 kap. 3 § skollagen även ska genomföras på förskole- och skolenhetsnivå. Av andra stycket framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av tredje stycket framgår att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt 4 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten.

Förarbeten

Av prop. 2009/10:165. s. 223-224 framgår bl.a. följande.

De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt

förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet.

Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. Detta bör markeras i lagen. Regeringen föreslår formuleringen att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund.

Beträffande formuleringen om att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet", så gäller den, som ovan redovisats, utbildningen i vid mening och utgör en del av grunden för verksamheternas styrdokument.

Av prop. 2009/10:165. s. 633 framgår bland annat följande.

Utbildning är det mest grundläggande begreppet i såväl 1985 års skollag som i denna skollag. Termen beskriver all den verksamhet som omfattas av de övergripande målen i skolförfattningarna. I 1985 års lag finns dock inte någon uttrycklig definition. Med utbildning avses i den nya skollagen utöver undervisningen i princip all verksamhet, både i den inre och yttre miljön, som anordnas av huvudmannen och vanligtvis äger rum under skoldagen. Härigenom kommer t.ex. den verksamhet som sker under skolmåltider och på skolgården under raster att omfattas av definitionen. Även "externa" verksamheter som lägerskolor, studiebesök etc. innefattas i begreppet utbildning.